

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvetnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felölős szerkesztő: **Perjéssy Lajos**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyiltérben egy sor 10 kr. — A hirdéseket kérjük pénteken délig beküldeni.

2. évfolyam.

Vasárnap 1893. évi február 12-én.

7. szám.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének VIII-ik rendes közgyűlése.

Régen nem tapasztalt nagy érdeklődés mellett folyt le a múlt vasárnap d. e. 11 órakor magyar nyelvterjesztő egyesületünk évi közgyűlése. Jól esik constataálnunk azt, hogy míg az előző években alig lehetett a határozatképességhez szükséges tagokat (30 tagot) összehozni, ez idén közel kétszer annyian jelentek meg.

Különösen a hivatalnokok osztálya volt nagyobb számmal képviselve, kik különben úgy is zömét teszik az egyesület tagjainak s intelligenciájuknál fogva hivatottak, hogy a tömeget vezessék.

Megjelent a közgyűlésen Rudnai Nikolits Sándor főispán ömlga, az egylet védnöke, Seemayer János, polgármester, a városi hivatalnokok, a magyar kir. járásbíró, kir. adóhivatal, a főreáliskola tantestülete, stb.

Dr. Seemayer Károly, egyleti elnök megnyitván a közgyűlést, felhívja Perjéssy Lajos egyleti titkárt a választmány jelentésének megtételére, mely is következőkép hangzott:

„Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesülete“, a mai nappal fenállásának VIII-ik esztendőjébe lépett, a mennyiben első alakuló közgyűlésünket 1885. november hónapjában tartottuk meg.

Az elmúlt egyleti évi munkásságunk külsőleg ugyan nem sokat mutatott, de a választmány zajtalan működése közben felhasznált minden töle telhető eszközt arra, hogy az egylet céljait előmozdítsa.

Alkalmazta a szokásos eszközöket, melyek ez idén a gyermekcsere előmozdítására, tehetséges és szorgalmas tanulók megjutalmazására, könyekkel való ellátására, a magyar színészet gyámolítása s magyar társas estélyek rendezésére stb. szorított.

Örömmel kell legelső sorban is felemlitenünk azt a körülményt, hogy Versecz törv. hat. joggal felruházott város közönségének azon, az egész hazában elismeréssel fogadott határozata, mely szerint községi elemi népiskoláiba a magyar tanyelvet behozta — már eddig megtermette üdvös gyümölcseit.

A magyar szót most már gyakrabban halljuk a kis iskolás fiuk ajkairól, s mint

a legkompetensebb ítélő, Martonfy Márton, volt tanfelügyelőnk évi jelentésében hangoztatta, a magyar nyelv tanításában tapasztalt eredmény teljesen kielégíti a várokozást.

Mennyit fog az még lendülni, ha törvényhatóságunk felállítja 3 ovodáját.

Az elmúlt egyleti év fontosabb eseményeiről a következőkben számolunk be:

Éppen e hónapban lesz, egy éve, midőn e helyen, VII-ik közgyűlésünk alkalmával oly nagy lelkesedéssel üdvözöltük, a „Délmagyarországi kultúregyesület“ eszméjét, — bizton reméljük, hogy a délvidéki magyar nyelvterjesztő és hasonczélú egyletek egy hatalmas egésszé fognak összetömörülni. Egy nagyobb küldöttséggel részt vettünk a Temesvárott tartott közös értekezleten, mely alkalommal kitüntető fogadtatásban is részesültünk, sok szép szónoklatot is hallottunk — de azóta sajnos a szép eszme alussza csendes álmait, nem költögeti senki, legkevésbbé azok, a kikre a vezérszerep bízott.

Egy másik, nem kevésbbé fontos törekvése volt egyesületünknek, hogy egy délvidéki szini szövetkezet megalapításához hozzá járuljon. A mozgalom élére tudvalevőleg Jakabffy Imre, krassó-szörény-megyei főispán ö méltósága állott, ki egyesületünket is felhívta a csatlakozásra. Választmányunk meleg hangú átiratott intézett a lugosiakhoz, felkérvén őket, hogy az ügy előmenetelét szorgalmazzák.

Ez a szép eszme is meddő maradt mind ez ideig, s mint hisszük, azon okból, mert időközben Bényey István előterjesztette a szini kerületek tervezetét, melynek keretébe egyesületünk anyagi hozzájárulása is felvétellett.

Tény az, hogy az állapotok úgy, mint eddig voltak tovább nem maradhatnak, hiszen a pénztárnoki jelentés tanúsága szerint valóságos fenyegető veszedelmet képeznek az erővel ide törekvő társulatok.

Nem dohat azonban senki követ a választmányra, a miért az az időnkénti segélyt megadta. Ki tudhatta azt, hogy 5 társulat szerencsétet bennünket egy esztendőben. Ha már itt voltak a magyar színészek, ha egyenes és határozott figyelmztetéseink ellenére is szerencsét próbáltak — nem volt

képes elutasítani őket a választmány, midőn arról volt szó, hogy tisztességes eltávoztatásuk biztosították.

Másrésről azonban okulásul a jövőre nézve: kimondotta a választmány, hogy csak azon társulatot fogja segélyezni, mely tudta akarata és beleegyezésével keresi fel városunkat.

A szokásos eszközök alkalmazása mellett az idén is főfigyelmünket a gyermekcsere, e leghathatósabb magyar nyelvterjesztő eszköz felhasználására fordítottuk. — Több mint 40 magyar anyanyelvű gyermeknek közvetítettünk az alföldi nagy városokba cserét; sajnosan kell azonban constataálnunk azt, a mit már az előző években is tapasztaltunk, hogy polgárságunk nem veszi igénybe a magyar nyelv megtanulhatásának ezen legolcsóbb és legezlszerűbb módját, úgy, mint több évvel az előtt, s sajnálattal kell felemlitenem, hogy több mint 50 ajánlkozó magyar cseregyermeknek nem voltunk képesek cserét kieszközölni. Közvetítettünk megbízható családoknál teljes ellátást is, de csak nagyon kevés százaléka az ide törekvő tanuló ifjuságnak az, mely azt anyagi viszonyaival fogva igénybe vehette.

Magyar társasestélyt a múlt egyleti évben hármat tartottunk, melyeknek bevétele 195 frtot tett ki, s melyek, ha nem is lényegesen, de egy kis összeggel szaporították az egylet pénztárát. E tekintetben a múlt évben nem volt semmi deficít.

Szabad legyen e helyen kifejezmem a választmány köszönetét első sorban Czvach Gyula, főreáliskolai tanár, vig. biz. elnök úrnak, ki fáradhatatlan tevékenységgel működött közre, hogy mulatságaink a régi jó hírnévhez méltóan sikerüljenek, — de köszönetet szavaz a választmány Botkáné, Aigner Eugénia és Wallandt Béláné ö nagyságaiknak, Paszku Irén, Fitz Klótild, Lackner Malvin, Hirschl Cornélia, Szávits Irma, Keleti Sarolta, Schlemmer Stefánia kisasszonyoknak, Osztoits Iván, Heinrich Nándor, Markovits György, Petko Zoltán uraknak, kik társasestélyeinken közreműködni, s azok jó hírnevét kitünő előadásaikkal emelni kegyeskedtek.

De legnagyobb hálára kötelezte le egyesületünket a kereskedelmi miniszter ö nagy-

méltósága, ki a választmány kérelmére azon kedvezményvel tüntette ki egyesületünket, hogy a cseregyermek és azok kísérői számára, a mennyiben egyleti igazolványunkkal láttatnak el az ország összes államvasutain a vasúti menetjegyeknél 50% árleengedésben részesülnek. Fogadja ő kegyelmessége közgyűlésünk alkalmából is legmélyebb hálánk és köszönetünk kifejezését.

Egyesületünknek van jelenleg 17 örökös, 41 alapító (kik közé újabban Ürményi Bernát, országgyűlési képviselő lépett be) — 134 rendes és 34 pártoló tagja. Választmányunk ez év folyama alatt ötször ülésezett. — Befolyt az egylethez 52 ügydb. és kiadott 8 hivatalos ügyirat, a cseregyermek elhelyezése ügyében elküldött 42 levél és 7 távirat, melynek költségeit azonban az illető szülők fizették.

Könyvtárunk állapotáról, használatáról a könyvtári jelentés fog bővebb adatokkal szolgálni, e helyen csak azt említjük fel, hogy e tekintetben is teljesen meg lehetünk elégedve az eredménnyel és Dékány Lajos úr, egyl. könyvtárnokunk önzetlen fáradságával kiérdemelte választmányunk köszönetét.

Az egylet vagyoni állapotáról a pénztári jelentés nyújt bővebb adatokat.

Hogy egyletünk keletkezése óta nemcsak fenn tudta magát tartani, hanem e város szellemileg és vagyoniilag egyik legelső egyletévé nőtte ki magát, s hogy annak vezetői sok gátló körülmények dacára el nem esüggedtek, legelső előmozdítója volt városunk szeretett és általános tiszteletnek örvendő főispánja Rudnai Nikólit Sándor úr ő méltósága, kinek biztatásai, atyai bölcs tanácsai mindannyiszor gyámolítottak, midőn a jövőbe vetett szép reményeink ingadoztak s midőn félünk kellett, hogy nem felelhettünk meg annak a célnak, mely egyletünket életre hozta.

Nem mulaszthatom el továbbá, hogy választmányunk és egyesületünk sőt a város minden hazafiasan érző polgára nevében köszönetet ne mondják a tek. városi iskolaszék tagjainak, de különösen a fáradhatatlan ügybuzgó elnök, Seemayer János polgármester urnak, kik az iskolákban szépen meghonosodó magyar nyelv érdekében folytonosan közreműködnek.

Mielőtt jelentésemet befejezném nem mulaszthatom el, hogy pár szóval fel ne hívjam a tisztelt közgyűlés és egyleti tagjaink figyelmét oly körülményekre is, melyeket működésünk körébe ezentúl fel kellene vennünk.

Értem ezalatt, miszerint oda kellene hatnunk, hogy városunk külszine is magán hordaná azt, hogy Magyarországon élünk. Fel kellene hívunk, kapacitálnunk, kereskedőinket, hogy magyar feliratokat használjanak, magyarul is értő személyzetet tartsanak. A város közönsége már kimondotta a házak új számozásának szükségességét, az utcák elnevezésénél foglalja el jogos helyét a magyar felírás, a mit eddig sajnosan nélkülünk.

Mindenkor, minden alkalommal a hol csak a körülmények megengedik, használjuk a magyar nyelvet! Nem tehet ellene kifogást senki, sőt tapasztaljuk, hogy nem magyar ajkú polgártársainknak szinte jól esik, ha magyarul beszélhetnek, ha pár szót is.

Hála a gondviselésnek, elismerés lakosságunk érett gondolkodásának — egyletünk főrekvései ellen nincs és nem lehet senkinek kifogása.

Hét évi működés után eljutottunk azon pontra, hogy az intenzív munkálkodást is megkezdhezzük, s ha mindannyian egyetértünk, — ha a cél felé — meg nem fél említve holmi kis akadályoktól — összetartva, önzetesen haladunk, akkor ügyünk győzedelmeskedni fog.

Kérem a mélyen tisztelt közgyűlést, hogy jelentésemet, mely egyszersmind a választmány jelentése — tudomásul tenni, kegyeskedjék.

A választmány jelentésével kapcsolatban Rudnai Nikólit Sándor főispán indítványára elhatározza a közgyűlés, hogy Lukács Béla, kereskedelmi miniszter önmagához a cseregyermek és azok kísérői számára engedélyezett vasúti félárú menetjegyekért — köszönő feliratot intéz; köszönő iratot küld továbbá mindazoknak, kik az egylet társasestélyein közreműködni sziveskedtek.

Kérvényt intéz a város törzényhatóságához, hogy az utcák tervezett új elnevezésénél magyar feliratokat használni kegyeskedjék.

A választmány jelentésének tudomásul vétele után Braun Frigyes, egyl. pénztáros olvassa fel pénztári jelentését, melyből felemlítjük a következő adatokat:

Bevétel: Az 1891. év végén maradt készpénz 2693 frt. 06 kr. Tagdíjak fejében befolyt 364 frt. 85 kr. Társasestélyeken belépti díjak 195 frt. 93 kr., tőkekamat 116 frt., összesen 3.369 frt. 85 kr.

Kiadás: Iskolakönyvekért és könyvkötői munkákért 168 frt. 45 kr., Tolnay színtársulatának 96 frt. 40 kr., Dobó színtársulatának 43 frt. 20 kr., Kunhegyieknek 26 frt., Társas estélyek kiadásai 149 frt., evangélikus egyháznak magyar imakönyvekre 37 frt., főreáliskolai tanulók megjutalmazására 25 frt., összesen 690 frt. 44 kr. Van tehát az egyletnek jelenleg készpénzben 2679 frt. 41 krja.

Dékány Alajos, Háag Ferenc és Bernácz Géza számvizsgálók jelentése után a pénztárnoknak a felmentvény megadatik.

Az egyesületi könyvtár állapotáról Dékány Lajos, főreálisk. tanár, egyl. könyvtárnok a következő jelentését terjeszti elő:

A verseczi magyar nyelvtérjesztő egyesület könyvtárának alapját egyesek nagylelkű adománya vetette meg, kik felismervén egy magyar könyvtár ezélszerűségét a magyar nyelvtérjesztésre ott, hol különben a nyelv használata csak kevesek által gyakoroltatik, így olvasmány által óhajták pótolni azt, a mit a beszédben nélkülöznek. — Ismervén az ifjú egyesület anyagi helyzetét, mely nem engedte egyszerre nagyobb összeget kiadni könyvek szerzésére, nélkülözhető műveiket az egyesületnek ajánlékozták.

Az egyesület ezen jöltevői:

Ormos Zsigmond	adott 14 db. művet	20 kötetben
Kutka Mária	" 21 "	" 22 "
Versecz v. közönsége	" 1 "	" 2 "
Farkas Menyhért	" 114 "	" 160 "
Cserney Gyula	" 1 "	" 1 "
Perjéssy Lajos	" 1 "	" 1 "
Stojácskovic Sánd.	" 1 "	" 1 "
Deutsch Ferencz	" 5 "	" 5 "
Kaszal Jakobei M.	" 1 "	" 1 "
Springer Jakab	" 1 "	" 1 "
Seemayer J. polgm.	" 1 "	" 1 "
Mály Katalinné	" "	" "
Összesen	. 161 "	" 215 "

Ezeket kiegészítik az egyesület által évről évre szerzett művek, úgy hogy az egyesület könyvtára jelenleg számlál:

tudományos művekben	16 darabot	41 kötetben
szépirodalmi művekben	214 "	295 "
Összesen	. 230 "	336 "

A múlt évben elhatározta az egyesület, hogy szegény szülők jól tanuló fia részére könyveket fog ajándékozni az egylet vagyonából, s így ebből is egész kis könyvtár fog keletkezni, miután a kiadott könyvek az iskolai év végén beszédetnek, hogy a következőben, vagy az illetőknek, vagy másoknak adassanak ki használás céljából.

Ezen eszme valóban dicsérendő, mert német és szerb ajkú polgártársaink előtt az egyesület működését annyival jobb színben tünteti fel, miután működésének anyagi hasznát is látják és élvezik.

Ma az egyesület rendelkezésére áll, reálisolai tanulók számára 46 db. kézikönyv, ezekkel egyetemben az egyesület könyvtárában van 276 darab könyv 376 kötetben, mintegy 500 frt. értékben.

Hogy mennyire hasznos s némileg hézagpótló szolgálatot tett kis könyvtárunk Versecz város magyarul beszélő s olvasni szerető közönségének, mutatja az érdeklődés, melylyel könyvtárunk irányában viseltetett, midőn szórakozás tekintetéből felhasználta az élvezetet nyújtó olvasmányokat.

A könyvtár használatára vonatkozólag álljanak itt a következő adatok:

1887 aug. 28-án adatott ki az első könyv, s ez évben	. . . 86 egyén	158 művet	használt
1888-ban	. . . 212 "	522 "	" "
1889-ben	. . . 175 "	387 "	" "
1890 "	. . . 124 "	315 "	" "
1891 "	. . . 168 "	563 "	" "
1892 "	. . . 47 "	180 "	" "
Összesen	812 "	2123 "	" "

Legtöbbször használták a könyvtárt 1888-ban 212, s legtöbb művet használtak 1891-ben 563 darabot.

Végül még a könyvtár kezelőiről akarok megemlékezni, ugyanis a könyvtár keletkezésétől 1887. aug. 28-tól mai napig volt 5 gondozója: első volt Perjéssy Lajos 1887. aug. 28-tól 1888. április 25-ig. 2) Weifert Károly 1891. július 29-ig. 3) Farkas Lajos. 4) Lendle urak 1892. április 15-ig. 5) Dékány Lajos mai napig.

A könyvtári jelentésből kifolyólag elhatározza a közgyűlés, hogy ezentúl 50 frtot fog évenként könyvtára gyarapítására fordítani.

A közgyűlés végén több szavazatképes egyleti tag a következő indítványt terjeszti a közgyűlés elé:

„Tekintettel azon körülményre, hogy a „Délvidéki Nemzetőr“ című hetilap, mely azon időkből, midőn szerkesztője egyletünk titkára volt, homlokán viseli egyletünk hivatalos lapjának címét, utóbbi időkben oly magyartalansággal szerkesztődik, hogy általános megbotránkozásra ad okot s magunkat miatta szégyelnünk kell; —

Tekintve továbbá azt, hogy a nevezett lap jelenlegi szerkesztője saját német lapjában több alkalommal egyesületünk céljait ellensúlyozni törekedett; —

Tekintve azon körülményt, hogy az egyleti titkár éppen a most mondott okból vált meg a nevezett laptól, s titkári működésének súlyt adandó, egyletünk felszinen tartása érdekében egy új lapot „Délvidék“ ezimen indított meg, hogy kitűzött céljainkat sikeresen támogathassa; — indítványozzuk: határozza el a közgyűlés, hogy az egylet hivatalos lapjának címe kizárólag egyleti titkárunk lapjára a „Délvidék“-re ruháztassék át.

Az indítványt a közgyűlés egyhangulag elfogadta azzal, miszerint szólítsassék fel a „Délvidéki Nemzetőr“ szerkesztő kiadóját, hogy „az egylet hivatalos lapja“ címet nevezett lapja homlokáról távolítsa el.

A közgyűlést elejétől végeig az egyesülethez méltó higgadt, férfias kemolyság és nyugodtság jellemezte.

Napi hírek.

Főreáliskolánk államosításának ügyét a múlt hetfőn d. u. tárgyalta városunk törvényhat. bizottságának rendkívüli közgyűlése, melyen Rudnai Nikólit Sándor, főispán ő méltósága elnökölt. A vallás- és közoktatásügyi miniszter, Csáky grófnak főreáliskolánk államosítása ügyében küldött leirata, nagy lelkesedésre hangolta a közgyűlést, mely a városi tanács a jogi és gazdasági bizottság egyérett indítványára elhatározta: hogy a főreáliskola állami kezelésbe veendő áttétele ügyében leköltött szerződést — melynek főbb pontjait lapunk

előző számában ismertettük — minden megjegyzés és változtatás nélkül elfogadják, s megbizva a polgármestert, hogy azt a város nevében aláírja, s a lehető legrövidebb idő alatt ismét felterjeszse. (Másnap mindjárt meg is történt. Szerk.) A szerződés egyik feltétele szerint a felszerelésekre egyszer s mindenkorra fizetendő 15.000 frt. a főreáliskola építésére szánt s gyümölcsözőleg elhelyezett 50.000 frtból fedezendő, az építéséhez netán még szükséges összeg pedig az 1894-ik évi költségvetésbe veendő fel. A városi tanácsot pedig megbizva a közgyűlés, hogy a miniszter által leküldött terv alapján a részletes terveket elkészítse s az emelendő épületek költségirányzatának megállapításáról a lehető legrövidebb idő alatt gondoskodik.

Ftndő Várady F., csákovai r.-kath. lelkész, pápai kamarás, a tűzoltók főpapja a múlt napokban **Dajkovits J.**, helybeli jónévű fényképésznél készítette el azon fényképet, mely **Széchenyi** pasának legközelebb átadandó albumban a legelső helyek egyikét fogja elfoglalni.

Eljegyzés. Néhai **Benedek Ignác**, volt polg. isk. tanár leányát, **Ilonka k. a.** a múlt napokban eljegyezte **Pátlóch Károly**, resiczai hivatalnok. Gratulálunk!

Előleptetés és áthelyezés. **Vrgovits** Konstantin, a helybeli magy. kir. adóhivatalban működő tiszt az V. rangosztályból a IV-ikbe lépett elő, s egyidejűleg Temesvárra helyeztetett át.

A verseczi takarékpénztár folyó hó 25-én fogja megtartani 25-ik rendes évi közgyűlést s fenállásának negyedszázados jubileumát. — A verseczi takarékpénztár fenállásának negyedszázados jubileuma alkalmából 5000 frtos alapítványt tesz, melynek kamatait évenként egy szegényorsú, kereskedelmi akadémiát látogató verseczi ifjú fogja élvezni. — Ugyanez alkalmából ajándékozott a takarékpénztár a park-egyletnek 100 frtot, az önkényes tűzoltóegyletnek 82 frt. 30 krt, az 1848/49 honvédek egyletének 40 ft.: — a közgazdasági egyletnek és az önálló betegsegélyző egyletnek 20—20 frt, szegény gyermekek karácsonyfájára 30 frt. stb. A jótékony czélokra fordítandó összeg tehát meghaladja az 5300 frt.

Öngyilkosság. **Breitkopf** Viktor, a gróf Karácsonyiak bánlakai uradalmanak volt tisztartója, utóbb az „Assicuracioni Generali“ biztosító társaság verseczi főigazgatója f. hó 4-én este 8 órakor a lakásához tartozó pinczében agyonlőtte magát. Tettét minden valószínűség szerint pillanatnyi elmezavarban követte el, mert rendezett anyagi körülmények közt, boldog családi életet élt. Halálát bánatos neje kívül 5 gyermeke gyászolja. Nyugodjék békével!

Haláleset. **Erődy** Dániel, a nagyikindai gimnázium tanára f. hó 5-én 48 éves korában meghalt. A megboldogult jeles tehetsége, irodalmi munkássága, kitartó ügybuzgalma úgy a közönségnél, mint a tanügyi körökben teljes elismerésre talált. Erdődi tanári pályát Pannonhalmán kezdte meg, később Esztergomban és Sopronban tanárkodott, hol az „Irodalmi kör“ egyik alapító tagja volt. Később Kikindán boldog családi kört alapított. Ő volt egyik megalapítója a kikindai magyar hirlap irodalomnak is. Irodalmi működésének tere a költészet volt. Több költemet adott ki, melyek fantáziájáról, tiszta zamatosságról tesznek tanubizonyosságot. Utolsó perczéig a költészetből merített fáradt lelke erőt, miglen csendesen kialudt élete fátyla Béke hamvaira! Vigasztalja a Mindenható kegyelme a gyászba borult özvegyet és árvát.

Törvényhatósági közgyűlés. Az e hónap 1. rendes törvényhatósági bizottsági közgyűlése f. hó 18-án fog megtartatni.

Uj egyesület. A verseczi izraelita nők a múlt napokban megalakították jótékonycéltű nőegyletüket, melynek fenmaradását biztosítja azon körülmény, hogy eddig is 104-en léptek be az egyletbe. — Az igazgatóságba beválasztottak: **Adler Kornélia**, **Fellner Róza**, **Furth Aranka**, pénztáros: **Klauber Ilona**, ellenőr: **Horváth Hermin** — a választmány tagjai: **Deixner H.**, **Deixner R.**, **Erős I.**, **Frankl R.**, **Hollitscher R.**, **König M.**, **Kohn E.**, **Reschofszy R.**, **Sidon S.**, **Schlesinger J.**, **Singer L.**, **Steiner M.**, **Steiner T.**, **Sternheim R.**, **Wassermann K.** úrhölgyek és **Adler M.**, **Fellner I.**, **Horváth E.**, **dr. König A.** és **Sternberg J.** urak. — Kivánjuk, hogy a jótékony egylet felvirágozzék s teljesítse nemes hivatását.

Magyar társasestély. „Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesülete“ folyó hó 25-én szombaton — valószínűleg előadásokkal összekötött társasestélyt fog rendezni.

Szerb nőegyletünk a múlt vasárnap megtartott jubilaris társasestélye mind a yi, mind pe-

dig erkölcsi tekintetben igen jól sikerült. Az egyes ének és zeneelőadásoknál különösen **Czveits Zsófia**, **Nedelykovits Lyubicza**, **Andrejevits Ilona**, **Szavits Irma** és **Miloszavlyevits K. k. a.** arattak szünni nem akaró tapsokat. Az estély tiszta jövedelme körülbelül 200 frtot tesz ki.

Táncztanítás. **Csetry Gyula**, jónévű táncztanító, ki a helybeli községi leányiskolában már több hét óta közmegelegedésre tanítja a tánczot — a jobb körökhöz tartozó fiatal emberek és leányok részére új tanfolyamot kíván nyitni. A tanfolyamra jelentkezni lehet **Kirchner J. E.** özvegy papirkereskedésében. A tanfolyam a „Szöllvényigé“hez címzett vendéglőben fog tartatni, melyben a szokásos tánczokon kívül tanítani fogja a „Lancier“ angol matroz-tánczot is, mely újabb időben nagyon divatos kezd lenni, melyet 16 felnőtt leány fog lejtetni.

Román hangverseny. A helybeli román nemzetiségű családok meghívása folytán a fehértemplomi román dalegylet f. hó 18-án a „Szöllvényigé“hez címzett vendéglő nagy termében, a fehértemplomi katonai zenekar közmunkódése mellett hangversenyt fog rendezni, mely alkalommal két operettet is elő fognak adni. A műsor után táncz lesz. A hangverseny és multság nagyon érdekesnek ígérkezik.

Czigányaink összeírása. A Verseczen állandóan letelepedett cigányok száma 74. 35 férfi és 39 nő.

Vasúti állomásunkról tévedésből elvittek, vagy az is lehet, hogy elloptak egy hordó petróleumot. Figyelmeztetik a közönség, hogy a mennyiben valami jó madár akarna felcsapni petróleum elárúsítónak, a műkedvelő speczerájostól petróleumot ne vásároljon, hanem jelentse fel az ípsét.

Weisz János bűnpöre. Ki ne ismerné **Weisz János** nevét a délvidéken. Köteteket lehetne írni viselt dolgaiáról, s furfangos csalásairól. Hosszú éveken át volt réme járásbíróságunknak, minden lopási, csalási ügyben fellehetett fedezni a keznyomat, s a hol ő közreműködött, ott bajos dolog volt eligazodni, mert sokat próbált régi praxisú ember volt. Valóságos kereskedést folytatott a hamis marhalevelekkel, paszusokkal, nagy mester volt a hamis szerződések s egyéb okiratok készítésében. Rendes írása, ha éppen akarja olyan, a mely a kaligrafusnak is becsületére valana, de tudott ő 10—20 féleképpen is, következetesen egyformán írni. Sokszor élvezte járásbíróságunk és a fehértemplomi kir. törvényszék börtönkosztóját — sokszor ki tudta furfangosan mosni magát, utoljára mégis csak elítélték 4 esztendőre, Sökan felsőhajtottak. — „Hala Istennek, megszabadultunk tőle egy időre. . . . ! Azután jött a hire, hogy az ipse megszökött azok azonban, a kik ismerték, mindjárt hozzátették: „de elő fog kerülni bizonyosan nemsokára valamely büntett nyomán!“ Úgy is történt! Magasabb művésze adta a fejét, amatőr kémikusnak csapott fel, de a tudomány buvárlatát bankok csinálásával kezdte, de nem igen nagyot haladhatott benne, mert idejében lefűlelte — mint azt annak idejében részletesen leírtuk — Pfeifer csendőrhadnagyunk. Ama bankóhamisítási bűnpörben, melyet a múlt héten tárgyalt a budapesti törvényszék teljes nagyságában kidomborult **Weisz** egyenisége. A fővárosi lapok töviről hegyire leírtak a végtárgyalást, **Weisz** feleletét, védekezését, a kompanistákat, a „kudriczi német“-et, mi csak röviden regisztráljuk tehát, hogy **Weisz** 5 évi fegyházbüntetést kapott.

(Piaczi árak Verseczen). A múlt csütörtökön f. hó 9-én a következők voltak a piaci árak: Búza legjobb 6 frt. 50 kr., középszerű 6 frt. 30 kr., Kétszeres legjobb 5 frt. 30 kr., középszerű 5 frt. 10 kr., Rozs legjobb 5 frt. 50 kr., Arpa legjobb 4 frt. 50 kr., középszerű 4 frt. 10 kr., Zab 5 frt. — kr. Kukoricza 3 frt. 60 kr., Marhahús 53 kr., Disznóhús kilója 44 kr., Cukor 50 kr.

A magyar hirlap irodalom 1893-ban. Hirlap irodalmunk számarányát 1892. és 1893. év elején következő kimutatásban tüntethetjük föl id. **Szinnyey József** m. n. múzeumi hirlapkönyvtára által közzé tett kimutatás nyomán. Az 1892. év elején megjelent 676 lap és folyóirat, az 1893. év elején elején 699 lap és folyóirat; e szerint 23-mal növekedett a magyar nyelven megjelenő hirlapok és folyóiratok száma. A legelső magyar hirlap 1780. jan. 1-én jelent meg **Pozsonyban** (Rát **Matyás** „Magyar Hirmondója“). **Budapestben** 1788. okt. 8-án indult meg az első magyar rendes hirlap „Magyar Merkurius“ címmel, hetenkint kétszer jart. A folyó év elején megjelent 699 magyar hirlap és folyóirat évi előfizetési ára 3120 frt. 35 kr. Helyek szerint

a fővárosban 354, a vidéken: 135 helyen 341 és 4 külföldön jelent meg. Ezen kívül megjelenik hazánkban idegen nyelvű lap és folyóirat, német nyelven 115 (a múlt év végén volt 122), szláv nyelven 52 (mult év elején volt 36), olasz nyelven 3 (az 1892. év elején 4), francia nyelven 2 (1892. elején 5); összesen 187, a magyarok lapokkal együtt 887. E szerint 10 546 magyarul beszélő egyénre esik egy magyar hirlap; 17 281 németre egy német, 37 594 szlávra egy szláv és 172 634 román ajku egyénre egy román hirlap. Az egész földön 41 000 hirlap és folyóirat. Ez időszerint Magyarországon megjelenik 8 a 7 hirlap és folyóirat, ebből 17 081 főre esik egy.

Baromfi tenyésztők figyelmébe. Az állatkert ismert jónévű, legrégibb tyúkászata részére, tenyésztés czéljából a földmívelésügyi m. kir. miniszterium hozzájárulását a haszon, vagyis hústyúk fajok, u. i. sárga Cochinkina-világos és sötét Bráma, Plymouth Rocks és fekete Langshan tenyésztőrzsek: minden fajból 2 kakes és 4 tyúk, továbbá különféle sport-tyúkfajokból (viadokok) egy-egy törzs egyenesen Angliából lettek a legmegbízhatóbb londoni baromfi-kereskedő által magas árért beszerezve. A remek fiatal állatok már megérkeztek az állatkertbe és úgy azok, mint egyéb szintén kitűnő példányokban tartott más fajtyúkok tojásaira megrendelést elfogad az igazgatóság, és kívánatra küld egyeztető árjegyzéket ingyen, bérmentve. Képes árjegyzékek 50 krajczárnak készpénzben vagy levéljegyekben leendő előleges beküldése után adtnak postára bérmentve. Az állatkert baromfi-tenyésztője nagy hangu reklámokra nem szorul. Legjobb ajánlat az okszerű tenyésztő közönség pártolása, mely évről-évre fokozott mértékben keresi fel megrendeléseivel.

Orvosi. Legközelebb megjelenik **Eckstein** Bernát úr **Budapest**, fűrdő utca 4. sz. kiadásában az „Orvosok országos czimtára“. A kiadó felkéri tehát a tekint. orvos és gyógyszerész urakat, miszerint pontos czimtüket vele tudatni sziveskedjék, mely czim ingyen közölhetik. Azon tek. urak, kik erre vonatkozó kérdőíveket vettek, tisztelettel felkértem azokat kitöltve visszaküldeni.

Spekuláció. **Imádó:** Oh, ezek a gyöngyfogak. Egy milliót adnék értük, angyalom! **Leány** (magában): Milyen könnyelmű! Egy milliót ígér olyasmért, a mi nekem ötven forintomba sem került.

Ok. Milyen zavartnak látszol, te **Izsó!** Talán azért, mert már nagyon is mélyen sülyedtél adóságokba? — **Nem azért**, hanem mert már nem lehet mélyebbre sülyedni.

Okos cseléd. **Urno:** Nos, **Trézsi**, hol van a levelező-lap? **Cseléd:** Kezít csókolom nagysága, ahogy megvettem a boltba, mingyán is beledobtam a leveles kiszlibe, hogy hamar elmenjen.

Megzavart nyugalom. **Fiatalemler:** **Kisaszszony:** kegyed tönkrefette nyugalmamát. **Kisaszszony:** Ah, valóban? **Fiatal ember:** **Komolyan!** a mióta gyakrabban együtt látnak bennünket, azóta ismét remélni, tehát alkalmatlankodni kezdenek a — hitelezőim.

Szerkesztői levelezés.

Adatok a „Petike“ cultuszhoz.

Motto: Kútágsra szállott a sas . . . stb.

Petikéhez.

(Epigramm.)

Oh Petikék! kik gomba módra teremtek!
Esdve felétek im emelem szavamat:
Általam, — oh higyjétek — áldva ti lesztek,
Hogyha jövőre — mind gombához is illik —
Nem Pegázus leszen jó meleg ágyatok
Vándor útra kérlek, keljétek ám hamar,
Hisz van a földön jó sok, mély leveles tál.

M-n.

Vasúti menetrend. Fehértemplomról érkezik: 5.30 reggel, 1.03 délben és 6.11 este, **Temesvár** felé indul 5.36 reggel, 1.07 délben, 6.35 este. **Temesvárról** érkezik: 7.23 reggel, 2.08 délben és 10.02 este. **Fehértemplom** felé indul: 7.31 reggel, 2.12 délben, 10.08 este. **Nagybecskerekéről** érkezik: 11.59 délben, 8.50 este. **Becskerek** felé indul: 5.50 reggel, 2.20 délután. **Jaszenováról** **Oraviczára** indul: 8.15 reggel, 3 délután, 10.45 este. **Oraviczáról** **Jaszenova** felé indul 3 éjjel 10.40 délelőtt, 3.35 délután. **Temesvárról** **Arad** felé indul: 8 reggel, 1.11 délben 8.15 este **Vojtekről** **Német-Bogsán** felé indul 7 reggel, 9.15 este.

A „Neue Werschetzer Zeitung“ mult vasárnapi számában azon kitüntetésben részesít, hogy szidni kezd bennünket; személyeskedig rendes szokása szerint, — de mi azért megköszönjük, a miért népszerűségünket emelni törekedik. Elfogadjuk ily alakban is haláját azért a tőlünk és általuk nyert jókért, melyekkel elhalmoztuk azon 7 esztendő alatt, míg a kiadásában megjelent „Délvidéki Nemzetőr“-t szerkesztettük.

Arra azonban, hogy ily nagyon megtisztel s mint ígéri, még máskor is meg fog tisztel

telni, szerény működésünk körében nem tudjuk, hogy mivel szolgáltunk rá.

Tudvalevő és ismert dolog a verseczi közönség előtt, hogy a „Neue Werschetzer“, mint támadta meg Seemayer J., jelenlegi polgármesterünket, ki annyi szép alkotással tette feledhetlenné nevét, s dr. Seemayer Károly, magyar nyelvterj. egyet elnököt hosszú évek során át üldözte; hát Hofbauer, volt verseczi kir. járásbíró, majd Versecz polgármesterét — szinte kirevolverezte e városból. A főreáliskola jelenlegi igazgatója ellen, (ki a magyar nyelv tanítását először kezdte szorgalmazni, mint a polgári és népiskolák igazgatója) éveken át kérlelhetetlen harcot folytatott. A magyar kir. állami hivatalok főnökei, mint a posta-, távirat-, adóhivatal stb. örökös támadásoknak voltak kitéve. — A „Társaskör“-t szinte bünbarlangnak festette, de a megye is nagy szálla volt szemében, rendszeresen támadta meg városunk jelesebb ügyvédeit, orvosait s a tanult elemnek minden kiválóbb egyéniségét — szóval kéjelgett az a lap mindig azzal, hogy féljenek tőle.

Mi nem félünk tőle! sőt ismételt megköszönjük, hogy bennünket is bevett abba a szép társaságba, a melyet szidni szokott.

Temes vármegye volt kir. tanfelügyelője, néhai Marx Antal, hányszor emlegette: „Büszke vagyok rá, ha az a ti új német lapotok korhol és bánt.

A „Neue“ támadásaira csak röviden reflektálunk! fenyeget, hogy bepöröl, a miért ott hagyjuk „mint szent Pál. . .“! Közel egy esztendeje igéri már! De eddig még bírói megidézést nem kaptunk!

Azt állítja, hogy mi megtámadtuk a népiskolákat, meg a tisztelendő nővérek vezetésére bizott községi leányiskolát! De hogy támadtuk, sőt pár esztendő óta nagyon is sok szépet irtunk róluk. Hogy azon szerény nézetünknek adtunk kifejezést, hogy bizonyos tanítóknak magyarul is kellene tudni, mert hiszen csak az tud

mást, p. u. iskolás gyereket magyar nyelvre tanítani, a ki maga is tud magyarul — talán még sem volt oly nagy vétek. Hogy a Társaskör milyen indulattal viselkedett a nevezett német lap irányában, mely örökösen bántotta, azt nagyon sokan is bizonyíthatják, . . . végül, hogy a „Neue Werschetzer“ bekíván mutatni, mint professort is — ahoz, hogy itélni tudjon — egy kicsit talán még sem kompetens?

Szerkesztő.

Csak

az illető a ki bevásárlásnál a „Horgony“ gyárjegyre ügyel lehet biztos, hogy nem kapott értéktelen utánczát.

A Pain-Expeller

„horgonnyal“ legjobb eredménnyel alkalmazható csúsz, hátfájalmak, fejfájás, köszvény, esipőfájalmak, tagszaggatás és meg-hülések ellen; gyakran már egy bedörzsölés elegendő a fájalmak enyhülésére. Minden üveg a gyárjeggyel a

„Horgonnyal“

el van látva és ez után könnyen felismerhető, Minthogy ezen kitérdő háziszor majdnem minden gyógyszerárban 40 kros, 70 kros és 1 frt. 20 kros üvegekben kapható, mindenki által beszerezhető. Csakis a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

valódi.

Nyilvános köszönet.

Tekintetes Adler Miksa úr szíveskedett elhunyt atyja emlékezetére ev. szegényeink között való kiosztás czéljából 50 frtnyi összeget kezeinkhez juttatni.

Fenti összeg a nemesszívű adakozó kívánsága szerint azonnal szét is osztatott.

Van szerencsém az evang. egyházi előjáróság, valamint a jótéteményben részesültek nevében te-

kintetes Adler Miksa úrnak jótettét ezennel megköszönni.

Verseczen, 1893. évi február hó 9-én.

Greszler Gyula,
ev. lelkész.

Minták
minden tájék felé bérmentve.

Elismert legjobb modern ruhaszövetek

a tavaszi és nyári használatra, a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig, szinteket nem hagyó és tartós szövetek öltözetek, felöltőkre és minden más czélra küld utánvét mellett **gyári áron** méterszámra magánosoknak és szabóknak

cs. és kir. szab. finomszövet és gyapjúárú gyár és raktár
Schwarz Moricz,
Zwittau Brünn mellett.

Szövet egy teljes öltözetre . . . frt. 3.50 tól frt. 20.—ig
Szövet egy felöltőnek (Ueberzieher) 4 frttól 16 frtig
Szövet egy nadnágra . . . frt. 1.40-tól frt. 8.—ig
Fekete Peruvian és Doskins
szalonöltözetekre . . . 7 — „ 12.—
Mosható Kammgarn öltözetre, valódi 3 frttól felfelé
Piqué mellények . . . 60 krtól 6 frtig.
Maradék szövetek olcsó áron adatkak, de minták nem küldetnek.

Egyenruhaszövetek, vízátlatlan vadászszövetek, Peruvian, Doskin szalonruhákra, utazó plaidék stb.

Női ruhaszövetek.

Mintakönyvek
szabóknak bérmentés nélkül.

Minden megrendelés állandó vevővé teszi a megrendelőt.
Ellenőrző iratokkal rendelkezünk a közönség minden részéről.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legújabb rendszerű kisebb sajtóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok usy mint:

ujságok, különféle művek, röpiratok,
árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,
eljegyzési kártyák, ezimlapok, báli meghívók,
gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,
arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

➔ **A felvételi iroda,** mely az Andrassy-sétátár és az iskola-útcza sarkán lévő Kádits-féle házában van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hirdlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVI. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetzer Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

➔ **Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.** ➔